

Blow-up af en varietet $V \subset k^n$ i punktet 0

Filip Svendsen

17. december 2003

For en varietet $V \subset k^n$, med $0 \in V$ og 0 ikke en irreducibel komponent af V kan vi lave et så kaldt 'blow-up' af V :

$$\pi : \tilde{V} \rightarrow V$$

Her er π projektionen fra $\mathbb{P}^{n-1} \times k^n$ ned på k^n og $\tilde{V}$ er en varietet i $\mathbb{P}^{n-1} \times k^n$. Blow-up'et har 2 egenskaber:

Egenskab 1: $\pi^{-1}(q) = (q, q)$, for $q \in V - \{0\}$.

Egenskab 2: $\pi^{-1}(0) = W \times \{0\}$.

Her betegner (p, q) et punkt i $\mathbb{P}^{n-1} \times k^n$ med et homogent $\mathbb{P}^{n-1}$ -koordinat p , og et k^{n-1} -koordinat q . W er den projektive version af tangent keglen i 0 (dvs. $C_0(V) = C_W$). Når koordinaterne skal skrives ud, vil vi bruge y -koordinater for punkter i $\mathbb{P}^{n-1}$ og x -koordinater for punkter i k^n .

Et 'blow-up' af en varietet V i punktet 0, er altså en måde at få adskilt V omkring origo, så forskellige kurver ind mod 0 kun mødes hvis deres "indgangsvinkel" til origo er den samme.

Det skal vises at et $\tilde{V}$ der opfylder egenskaberne altid eksisterer.

En varietet $\Gamma \subset \mathbb{P}^{n-1} \times k^n$ konstrueres: $\Gamma = V(\dots, x_i y_j - x_j y_i, \dots)$. $x_i y_j - x_j y_i$ er $(y_1, \dots, y_n)$ -homogen så Γ er en varietet i $\mathbb{P}^{n-1} \times k^n$.

Sætning 1 En varietet $\tilde{V} \subset \mathbb{P}^{n-1} \times k^{n-1}$ opfylder egenskab 1 hvis og kun hvis $\tilde{V} \subset \Gamma$:

Antag $\tilde{V}$ opfylder egenskab 1. $\tilde{V}$ er en varietet i $\mathbb{P}^{n-1} \times k^{n-1}$ så hvis $(p, q) \in \tilde{V}$ er $(p, q) = (sp, q)$, for alle $s \in k - \{0\}$. Antag $q = 0$, så er $x_i y_j - x_j y_i = 0 - 0 = 0$ og $(p, q) \in \Gamma$. Antag $q \neq 0$, så er $\pi(p, q) = q \neq 0$ og egenskab 1 giver os så at $(p, q) = (q, q)$, dvs. $p = sq$, $x_i y_j - x_j y_i = s x_i^2 - s x_j^2 = 0$ og $\tilde{V} \subset \Gamma$.

Antag $(p, q) \in \Gamma$. $p \in \mathbb{P}^{n-1}$ så der findes et k så $y_k \neq 0$.

$0 = y_k x_i - y_i x_k \Rightarrow y_k x_i = y_i x_k \Rightarrow y_i \frac{x_k}{y_k} = x_i$, for alle i . Altså er $q = \frac{x_k}{y_k} p$. Hvis $\frac{x_k}{y_k} = 0$ er q ikke et punkt i $V - \{0\}$. Hvis $\frac{x_k}{y_k} \neq 0$ er $(p, q) = (q, q)$ (det vil sige at $p = sq$) og dermed er $\pi^{-1}(q) = (q, q)$.

At opfylde egenskab 2 er noget mere besværligt:

Et $\tilde{V}$ vælges som den mindste varietet der indeholder $\Gamma \cap (\mathbb{P}^{n-1} \times (v - \{0\}))$. Da snittet af 2 varieteter er en varietet er $\tilde{V}$ klart indeholdt i Γ , så $\tilde{V}$ opfylder egenskab 1.

Vi må igennem en del trin for at vise egenskab 2:

Sætning 2 *At 0 ikke er et irreducibelt element i V medfører at k er uendelig og V er Zariski lukningen af $V - \{0\}$.*

Der findes en minimal dekomposition af V : $V = V_1 \cup V_2 \cup \dots \cup v_m$. Antag k endelig. Så er V endelig. Minimal dekompositionen for V vil være $\bigcup_{q \in V} \{q\}$. Dermed er 0 en irreducibel komponent i V , hvilket er en modstrid.

Da V er en varietet kan Zariski lukningen af $V - \{0\}$ kun være V eller $V - \{0\}$. Antag den sidste mulighed. Der er en minimal dekomposition for V så $V - \{0\} = V_1 \cup V_2 \cup \dots \cup V_m$. Ingen af V_i 'erne indeholder 0 så $V = \{0\} \cup V_1 \cup V_2 \cup \dots \cup V_m$ er minimal dekompositionen for V . Men så er $\{0\}$ et irreducibelt element i V , hvilket er en modstrid.

Sætning 3 $g \in I(\tilde{V}) \Leftrightarrow \forall t \in k \forall q \in V: g(tq, q) = 0$

Antag $g \notin I(\tilde{V})$: Så findes der et $(p, q) \in \Gamma \cap (\mathbb{P}^{n-1} \times (v - \{0\}))$ så $g(p, q) \neq 0$. $(p, q) \in \Gamma$ og $q \neq 0$, $q \in V$ så $(p, q) = (tq, q)$, hvilket giver $0 \neq g(p, q) = g(tq, q)$.

Antag $g \in I(\tilde{V})$: Antag at hverken t eller q er nul. Så følger $g(tq, q) = 0$ af egenskab 1. Definer h_t som $h_t(q) = g(tq, q)$. Vælg $t \neq 0$. Så ligger h i $I(V - \{0\})$. Antag at $h(0) \neq 0$: Så er Zariski lukningen af $V - \{0\}$ lig $V - \{0\}$. Men vi ved at det ikke er sandt så $0 = h_t(0) = g(0, 0)$.

Udtryk $g(tq, q)$ som et polynomium i t : $g(tq, q) = f_0(q) + f_1(q)t + \dots + f_m(q)t^m$. Vælg et fast $q \in V$. Polynomiet er enten 0 for alle værdier af t eller maksimalt m forskellige værdier af t , og da $g(tq, q) = 0$ for alle $t \in k - \{0\}$ og k ikke er endelig er $g(0, q) = 0$ for alle $q \in V$.

Sætningen har et simpelt lemma:

Lemma 4 $g(p, q) \in I(\tilde{V}) \Rightarrow f(q) = g(q, q) \in I(V)$:

$g(q, q) = 0$ for alle $q \in V$ så $f(q) = 0$ for alle $q \in V$.

Sætning 5 *Hvis g ligger i $\tilde{V}$ er de $(y_1, \dots, y_n)$ -homogene komponenter af g også i $\tilde{V}$:*

Antag $q \in V$. $g = g_0 + g_1 + \dots + g_l$, hvor g_i er $(y_1, \dots, y_n)$ -homogen af grad i . Vi har fra sætning 4 at $g(tq, q) = 0$ for alle $t \in k$: $g = g_0 + g_1 + \dots + g_l$, hvor g_i er $(y_1, \dots, y_n)$ -homogen af grad i $0 = g(tq, q) = g_0(tq, q) + g_1(tq, q) + \dots + g_l(tq, q) = g_0(q, q) + g_1(q, q)t + \dots + g_l(q, q)t^l$. Det er sandt for alle $t \in k$ og da k ikke er endelig må alle g_i være 0 i (q, q) og dermed også i (tq, q) . Det gælder for alle $t \in k$ og alle $q \in V$, så jævnfør sætning 3 har vi at $g_i \in \tilde{V}$.

Det medfører også at $\tilde{V}$ er genereret af $(y_1, \dots, y_n)$ -homogene polynomier, da vi blot kan tage en anden genererende mængde for $\tilde{V}$ og skrive den ud i dens $(y_1, \dots, y_n)$ -homogene komponenter.

Så kan egenskab 2 bevises opfyldt:

Sætning 6

$$W \times \{0\} = \tilde{V} \cap (\mathbb{P}^{n-1} \times \{0\})$$

Elementerne i $\tilde{V} \cap (\mathbb{P}^{n-1} \times \{0\})$ er elementerne i $\tilde{V}$ på formen $(p, 0)$. Det vil sige at $(p, 0) \in \tilde{V} \cap (\mathbb{P}^{n-1} \times \{0\})$ hvis og kun hvis $g(p, 0) = 0$ for alle $g \in I(\tilde{V})$. Men da $I(\tilde{V})$ er genereret af $(y_1, \dots, y_n)$ -homogene polynomier er det ensbetydende med at $g(p, 0) = 0$ for alle $g \in I(\tilde{V})$ når g er $(y_1, \dots, y_n)$ -homogen.

På samme måde har vi $(p, 0) \in W \times \{0\}$ hvis og kun hvis $h(p) = 0$ for alle $h \in \{f_{min} : f \in V\}$. Det ønskede er så vist hvis der findes et $h \in I(C_0(V))$ for hvert $(y_1, \dots, y_n)$ -homogent $g \in I(\tilde{V})$ så $g(p, 0) = h(p)$, og findes et $g \in I(\tilde{V})$ for hvert $h \in \{f_{min} : f \in V\}$ så $g(p, 0) = h(p)$:

Vælg et $(y_1, \dots, y_n)$ -homogent $g \in I(\tilde{V})$. Så kan g skrives på formen $g(p, q) = \sum_{\alpha} g_{\alpha}(p)q^{\alpha}$. $g(p, 0) = g_0(p)$. Vi definerer et $f: f(q) = g(q, q) = \sum_{\alpha} g_{\alpha}(q)q^{\alpha}$. Fra lemma 4 ved vi at $f \in I(V)$, og da g_{α} 'erne alle er af samme grad har vi at $f_{min}(q) = g_{\alpha}(q) = g(q, 0)$

Vælg et $h \in \{f_{min} : f \in V\}$. Så findes der et $f \in V$ så $h = f_{min}$. Vælg d til at være graden af h . Lad g være resten af ft^d ved division med $tx_1 - y_1, \dots, tx_n - y_n$. Se på divisionen af et enkelt led i f : Ved hvert skridt i divisionen falder graden af x og t med 1, og graden af y stiger med 1. Men x har grad enten højere eller lig d . Derfor vil divisions algoritmen give en rest der ikke indeholder t . Resten bliver den samme lige meget hvordan divisionen foretages, da $tx_1 - y_1, \dots, tx_n - y_n$ er en Groebner basis for $\langle tx_1 - y_1, \dots, tx_n - y_n \rangle$. Vi har $g(p, q) = t^d f(q) - a_1(tx_1 - y_1) - \dots - a_n(tx_n - y_n)$, hvor $a_i \in k[t, y_i, \dots, y_n, x_1, \dots, x_n]$. Vælg $q \in V$. Så er $f(q) = 0$. Vælg $p = sq$, $s \in k$. Vælg $t = \frac{1}{s}$ hvis $s \neq 0$, ellers vælg $t = 0$. Så er $a_1(tx_1 - y_1) + \dots + a_n(tx_n - y_n) = 0$. Vi har altså at $g(sq, q) = 0$ for alle $q \in V$ og $s \in k$. Så har vi fra sætning 3 at $g \in I(\tilde{V})$. Vælg $t = 1$: $g(p, p) = f(p)$. Vi har altså konstrueret et $g \in I(\tilde{V})$ så $g(p, p) = f(p)$ for alle p . Dermed er også $g(p, 0) = f_{min}(p) = h(p)$ for alle p , og det ønskede er vist.

Sætning 7 *Antag $V = V(f_1, \dots, f_m)$. Så er $\tilde{V} = V(g_1, \dots, g_m)$, hvor g_i er resten af $t^{d_i} f_i$ ved division med $tx_1 - y_1, \dots, tx_n - y_n$. (Her er d_i graden af $f_{i_{min}}$).*

Bevis: Vi har fra beviset af sætning 6 at $g_i \in I(\tilde{V})$ så $V(g_1, \dots, g_m) \supset \tilde{V}$. $g_i \in \Gamma$ så alle punkter i $V(g_1, \dots, g_m)$ er på formen (sq, q) eller $(p, 0)$. Antag $p \notin W$, $(p, 0) \in V(g_1, \dots, g_m)$: Så er $f_{i_{min}}(p) = 0$, for alle i . Dermed er $p \in C_0(V)$, hvilket er en modstrid. Antag $(sq, q) \notin \tilde{V}$, $(sq, q) \in V(g_1, \dots, g_m)$: Så er $f_i(q) = 0$ for alle i . Dermed er $q \in V$ hvilket er en modstrid.

Vi har herved fundet en måde at bestemme genererende polynomier for $\tilde{V}$ ud fra de genererende polynomier for V .